

Keskustelukysymykset Uradeittiin

1. Alustus: Ammatinvalintaan liittyvät päätökset eivät läheskään aina perustu rationaaliseen ajatteluun, tietoon tai selkeisiin ajatuksiin.

Kysymykset:

- **Mitä tiesit etukäteen omasta alastasi?**
  - o Miksi valitsit alan?
  - o Miten ala vastasi odotuksiasi, tai miten ei?
  - o Mitä mielikuvia sinulla on keskustelukumppanin alasta?

2. Alustus: Matkallasi tämänhetkiseen tilanteeseesi olet jo tehnyt monenlaisia valintoja esimerkiksi harrastuksista, valinnaisaineista tai toisen asteen opiskelupaikasta. Näihin voivat vaikuttaa monenlaiset tekijät, kuten oma kiinnostus ja tavoitteet, mutta myös esimerkiksi ympäristö, sijainti tai ihmissuhteet.

Kysymykset:

- **Mitkä päätökset ovat johtaneet sinut tänne?**
  - o Millaisia valintoja olet tehnyt ennen opintojen aloitusta?
  - o Millä perustein teit päätöksiä?

3. Alustus: Muut ihmiset, kuten opettajat, opinto-ohjaajat, perheenjäsenet, valmentajat ja kaverit, vaikuttavat usein tekemiimme päätöksiin. He voivat tehdä niin tietoisesti tai tiedostamattaan.

Kysymykset:

- **Kuka on vaikuttanut päätöksiisi?**
  - o Onko joku yrittänyt vaikuttaa päätöksiisi tarkoituksella?
  - o Entä tehnyt niin tahattomasti, miten?
  - o Millainen rooli perhetaustallasi on ollut?
  - o Entä opettajilla ja opinto-ohjaajilla?

4. Alustus: Päätösten tekeminen ei ole aina helppoa, ja valinnat voivat herättää erilaisia tunteuksia. Toisaalta tunteet myös vaikuttavat päätöksentekoon; sekä itse päätöksiin että haluamme tehdä päätöksiä.

- **Miltä päätösten tekeminen tuntui?**

- o Oliko päätösten teko helppoa vai hankalaa?
- o Oletko tuntenut epävarmuutta päätöksistä?
- o Ovatko päätöksiin liittyneet tunteet muuttuneet ajan myötä, miten ja miksi?
- o Millainen merkitys tunteilla voi olla päätöksentekoon?

5. Alustus: Suomessa on edelleen vahvasti sukupuolittuneet työmarkkinat. Jotkut alat ja harrastuksetkin liitetään toisia vahvemmin yhteen sukupuoleen, millä voi olla vaikutusta itsensä toteuttamisen mahdollisuuksiin.

- **Miten luulet sukupuolesi vaikuttaneen päätösesi taustoihin?**

- o Liittykö alaasi sukupuolittuneita mielikuvia?
- o Onko sinua kenties ohjattu tiettyihin valintoihin sukupuolesi perusteella?
- o Oletko itse tehnyt valintoja sukupuolen perusteella?